

Hoe Egypte het internet uitzette

Regimes hebben 'dictatorsdilemma': blokkeren internet geeft ook economische schade

Internet kan ook uit, toonden de Egyptische autoriteiten voor de val van Mubarak. Meer regimes leggen internetters beperkingen op, maar dat geeft ook een hoop economische schade.

**Door onze redacteur
PETER TEFFER**

ROTTERDAM, 18 FEBR. „Kan iemand dit lezen?” De Bahreinse journalist Amira Al Hussaini twitterde gisteren intensief over de protesten in haar land, maar plots viel haar internet weg. Kort daarna kwam @JustAmira weer online. Vals alarm.

Censuur, dat zijn internetters in Arabische landen wel gewend. De filters die overheden gebruiken om onwelgevallige informatie te blokkeren, zijn met wat technische trucs wel te omzeilen. Maar het volledig afsluiten van het internet, zoals het Egyptische regime deed twee weken voor de val van Mubarak, hielden weinigen voor mogelijk. Sociale media blijven een belangrijke rol spelen in het organiseren en informeren van betogers in de Arabische wereld. Een *blackout* in landen als Bahrein, Algerije en Libië wordt niet uitgesloten.

De Egyptische regering heeft nog altijd geen verklaring gegeven over waarom kort na middernacht op 28 januari vijf dagen lang bijna niemand in Egypte het internet kon gebruiken. *The New York Times* meldde deze week dat de regering internetaanbieders onder druk had gezet om het internet af te sluiten. Zij zouden anders hun vergunning verliezen. Ook zou een bron tegen de krant hebben gezegd dat de autoriteiten minstens een van de providers, Vodafone, hebben gedreigd rigoureuus af te snijden van de infrastructuur van Telecom Egypt. Dit staatsbedrijf beheert een groot deel van de kabels waarmee het Egyptische netwerk verbinding maakt met de rest van de wereld. Dat maakt het Egyptische deel van het internet zeer kwetsbaar. Zo'n actie zou volgens de Amerikaanse krant veel moeilijker zijn terug te draaien dan als de provider zelf de stekker er uit trok.

De afgelopen jaren hebben autoritaire regimes, ook in de Arabische wereld, de verantwoordelijkheid voor wat burgers

Een demonstrante in Bahrein toont een foto van een man die gisteren gewond raakte bij protesten tegen de regering. Foto AP

online doen, meer bij de providers gelegd. In Bahrein kunnen zij boetes krijgen als gebruikers berichten publiceren die „het regime schaden”. En in Algerije zijn zij verplicht te voorkomen dat internetters toegang hebben tot „materiaal dat de orde en moraal” verstoort. Daarbij speelt ook mee dat het aantal providers vaak niet zo groot is. In Egypte, maar ook in Libië, is slechts een handvol providers.

Autoritaire regimes maken ook veel flexibeler gebruik van internetfilters, zegt Jillian York, onderzoeker aan het Berkman Center for Internet & Society aan de Universiteit van Harvard. Wat Egypte deed was een extreem geval van wat York *‘just-in-time blocking’* noemt. Op

het moment dat er sociale onrust in een land is, blokkeert de regering websites. „In Bahrein blokkeert het regime nu heel specifiek. Waar vroeger nog wel eens heel YouTube op de zwarte lijst werd gezet, zijn het nu alleen bepaalde videofilms van antiregeringsbetogers”, aldus York.

Egypte was niet het eerste land dat het internet ‘uitzette’. In 2005 werd Nepal een week afgesloten tijdens sociale onrust en in 2007 deed de Birmese junta dat in een vergelijkbare situatie. Het ergst getroffen waren de 20 miljoen inwoners van de Chinese provincie Xinjiang. In 2009 en 2010 konden ze tien maanden niet internetten; slechts een paar overheidssites waren te bereiken. Persbureau

Associated Press meldde destijds dat een van de ‘internetvluchtelingen’ 1.200 kilometer had gereisd om in een internet-café te kunnen surfen. Het officiële motief van de Chinese overheid was het voorkomen van onrust na etnische rellen tussen Oeigoeren en Han-Chinezen.

Extreme beslissingen zoals in Egypte zijn zeldzaam. Maar het kan altijd. „Autoritaire regimes kunnen altijd dingen vernietigen. Zelfs als providers niet luisteren, kunnen ze met een tank de kabels opblazen” aldus hoogleraar Milton Mueller. Hij schreef onlangs het boek *Networks and States, The Global Politics of Internet Governance*. „De sluiting in Egypte was te laat om effectief te zijn, omdat de de-

VS: geen ‘kill switch’

De timing van drie Amerikaanse senatoren was niet erg gelukkig. Terwijl Egypte het internet afsloot, discussieerden Amerikaanse media over een controversieel plan van senatoren Lieberman, Collins en Carper dat de president de bevoegdheid geeft in noodgevallen controle te nemen over het internet. De politici zagen zich begin deze maand genoodzaakt te verklaren dat de door tegenstanders gedoopte *‘kill switch’* niets te maken heeft met wat in Egypte gebeurde. „Onze cyberveiligheidswet is bedoeld om de VS te beschermen tegen externe cyberaanvallen. Sommigen suggereren dat ons plan de president de macht geeft om Amerikaanse burgers toegang tot internet te ontfemen. Niets is verder van de waarheid.”

monstranten al waren gemobiliseerd. Eigenlijk was het dwaas: het maakte de betogers nog bozer.” Ook York denkt niet dat in andere Arabische landen het internet nog volledig uitgezet wordt. „Wel leek deze week het internetverkeer in Bahrein opzettelijk vertraagd.” De landen die volgens haar het meest waarschijnlijk drastische maatregelen zullen gebruiken, zijn Syrië en Iran.

Het probleem met het internet voor autoritaire leiders is dat het niet alleen voor sociale onrust kan zorgen, maar ook nodig is voor economische groei. Dat is vermoedelijk ook de reden dat in Egypte aanvankelijk één provider het nog wel deed: Noor. York denkt dat Noor in de lucht bleef omdat financiële instellingen er gebruik van maakten. In een toespraak over internetvrijheid noemde de Amerikaanse minister Clinton (Buitenlandse Zaken) dit deze week het ‘dilemma voor dictators’. Het internet streng reguleren kan, maar dan loopt een land op lange termijn groei mis. Voor het succesvolle China, dat zijn burgers slechts een gefilterd internet aanbiedt, gaat dat niet echt op. Maar een afsluiting van het net heeft zeker gevolgen. Volgens de OESO heeft de vijfdaagse internetafsluiting Egypte ongeveer 66 miljoen euro gekost.